

Předplatné:
čtvrletně Kč 7.50
pololetně „ 14.50
celoročně „ 28.—
Do ciziny
čtvrletně Kč 12.50
pololetně „ 24.50
celoročně „ 48.—
Reklama a platy
budle řízeny na admi-
nistraci „ČESKÝ ZÁPAS“, Praha II.,
Krakovská ulice č. 7.
Telefon 6288.

ČESKÝ ZÁPAS

Rukopisy a dopisy po-
slány buďte redakci
„Českého Zápasu“
Praha II., Krakovská
ulice číslo 7.
Knihlička „Blahoslav“.
Telefon č. 6288.
Rukopisy se nevracejí.
Peníze splatné a žalo-
vatelné v Praze.

LIST NA OBRANU NÁBOŽENSKO-CÍRKEVNÍ SVOBODY NÁRODA ČESKOSLOVENSKÉHO.

Vychází týdně s datem čtvrtěčným.

Oficiální orgán církve československé.

Vychází týdně s datem čtvrtěčným.

„Církevní absolutismus jest poduška světského, jeden s druhým stojí, jeden s druhým klesá“.

Havlíček: Epištoly Kutnohorské roku 1851.

Naše postyla.

K lidskému srdci po cestě zákona božího.

Lukáš II., 40—52.

Dítko pak rostlo a sílilo a Bůh měl v něm zalíbení. Rodiče jeho chodili každoročně do Jeruzaléma na velikonoční slavnost. A když byl (Jéžíš) dvanáctiletý, šli jako obyčejně o svátcích do Jeruzaléma. Když pak po skončení slavnosti se vraceli, malý Jéžíš zůstal v Jeruzalémě, aniž by si toho byli rodiče všimli. Majíce za to, že jest v karavaně, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými. Ale když ho nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma ho hledat. Po třech dnech našli ho ve chrámě, an seděl mezi rabíny, naslouchaje a klada jim otázky. Žasli pak všichni posluchači, jak byl rozumný a jak odpovídal... Pravila mu matka: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hleď, otec tvůj a já s bolestí jsme tě hledali.“ Nato on: „Proč jste mne hledali? Což jste nevěděli, jak rád se obírám tím, co jest otce mého?“ Oni však jeho řeči nerozuměli. Pak vrátil se s nimi do Nazaretu, poslušný v jejich výchově. (A matka jeho ukládala všechna ta slova v sobě.) A Jéžíš vospíval moudrostí a věkem i oblibou u Boha a u lidí.

Mám za to, že Josefův domek v Nazaretě byl daleko lepší svatyně, než pyšný chrám jeruzalémský, kam se každý rok putovalo a kde se o velikonočních ocital i Jéžíš.

V Nazaretě se duše neubíjely svátečními učenostmi kněží, tam se neskláněly hlavy před obmyslnou povýšeností obětníků. Nebylo tam pochmurnictví a zkostnatělosti. Nemohla se ovšem Galilea honositi učenými mysliteli a bohatými nadšenci pro umění. Žili tu prostí pastevci a drobní rolníci, lpějící na své hroudě a zasnění ve svých zahradách. Tam se žilo pro to kvítí polní a idylickou zeleň, z plodů přírody, jež při své horské povaze nebyla chudá. Tam se rozumělo i tomu ptáčetí mezi stébly, či v křoví, i drobné želvě u potoka. Radost a spokojenost sídlila v kraji, kterým jih pohrdal pro venkovskou nenucenost jeho svérázu a pro značné pomísení kultury i jazyka.

Leč právě ten svéráz lidí, nelibujících si v městské strojenosti, byl příznivý vývoji ryzejších povah.

Byl-li suchopárný jih příhodný k zatvrzování srdcí krutostí, jízlivostí, nesnášlivým sobectvím, — vychovával sever metodou přírody úsměvné a tvořivé, jejímž hlasu a pokynům se tam dalo naslouchati přímo na jejím srdci. Soužití nejrůznějších národů, odkázaných na tutéž práci a vzájemnou pomoc, vycvičilo k snášlivosti a k pochopení společné podstaty lidství.

I v Nazaretě se ovšem setkáváme s úkazy ledajaké malichernosti a nepochopení — což ostatně jest lidské všude. Cherubín-

ství tak napořád v lidstvu jest nemyslitelné.

Ale radosti a spokojenosti bylo v Nazaretě dost. Galilejský člověk nebyl škarohlídem. Byl do jisté míry i idealistou. Očekávání Mesiáše a jeho božího království tajilo se i v srdcích palestinských severanů, jenže z pochopitelných důvodů nebylo tak vzrušené a netrpělivě zahrocené jako na jihu, kde byl život už otráven k nesnesení. V Galileji bylo lidem to království boží bližší, — a tu se berou věci vždy klidněji, než když temnota a bezradnost trapně zneklidňuje. Galilejští patrně také nečekali od Mesiáše více, než urovnání sociální, jehož potřeba hlavně na poutích jeruzalémských bila do očí. Jistě že v hlubinách svého přirozeného vkusu toužili i po odstranění podivných bohoslužebných obřadů jeruzalémských, jež sice naivní oko venkovana jednou, dvakrát naplnily úžasem, ale potřetí i prostý rozum nutily přemýšlet...

Při tom všem, každoroční pouti do chrámu byly venkovánům vzácné a řeckně i příjemné. Lesk velkoměsta, vznešenost osob, přepych při obětech, předcítání úchvatných žalmů, to vše vábilo, tím více, že si toho mohli dopřáti celkem zřídka — jednou do roka. Co tu dojmů, co látky k přetřásání se načerpalo. Vkrádá se tu porovnání svatojanských poutí kdysi do Prahy, jež vábívaly venkovany při celém tom jejich hlubším založení už myšlenkou na večerní oblíbené „rachejtě“. Jak teprve hrůzně úžasný byl asi ohňostroj jeruzalémského oltáře pro horského rolníka, který si tak cenil každý ten kousek dobytečka, a tam vídal celé spousty kusů při plamenných obětech!

Přes to vraceli se Nazaretští asi zase rádi do své klidné domoviny z hluku města, kde pochmurnictví, okázalost a marotratnictví se snoubily k povážlivé krizi. Jen Jéžíšovi, když přicházel do rozumu, se patrně odtamtud nechtělo. Co viděl v Jeruzalémě, nenaplnělo ho ani tak úžasem a obdivem, jako spíše ho to vedlo k hlubokému přemýšlení o těch věcech, které již v jeho šlechetné duši kvasily.

Na návrších, u potoků, jezer a v zeleni své domoviny sníval tak často o Bohu, o jeho vůli a vztahu ke světu, hlavně k lidstvu. V Jeruzalémě viděl ten vztah a tu vůli boží řešiti pradičným způsobem: ničením životů tvorstva, pálením kadidelných pryskyřic, koncertováním a přednášením dávných žalmů a modliteb, — o bětí a zase jen o bětí...

„Nalezli ho ve chrámě, an seděl mezi rabíny, naslouchaje a klada jim otázky...“

Necitoval jim už tenkrát Izaiáše? „Neobětujte již obětí nadarmo! Zápach kadidla je mi odporný... Když rozmnožíte

modlitbu, nevyslyším, neboť ruce vaše jsou plny krve... přestaňte převraceně činiti!“

Neupozornil jich už tehdy na vůli boží slovy, později tak důrazně opakovanými? „Milosrdenství chci a ne oběti.“ (Matouš IX., 13., XII., 7.).

Nemusí nás překvapovati, že obětníci a učitelé zákona, kteří přece kladli takový důraz na starozákonní oběti, nepropukají v odpor, snášejíce Jéžíšovy názory, až na údiv, klidně. Byli shovívaví k projevům mladého horského poutníka, divíce se spíše jeho odvaze mluvit, než snad obsahu slov. Víme dobře, že v pozdějším věku Jéžíšově neobešly se podobné rozpravy bez vzrušených hádek a zuřivosti bohoslověcké třídy jeruzalémské.

Není také potřeba trvat na tom, že u Lukáše vyličený příběh z chrámu odehrál se ve dvanácti letech Jéžíšových. Někteří kritikové písmen připouštějí dokonce věk dvaceti roků. Jéžíš přece chodil jako jiných do Jeruzaléma jistě každoročně, a při jeho odvaze i duchaplnosti nedá se dobře myslet, že by byl v pozdějších letech mlčel k tomu, k čemu se byl ozval ve dvanácti letech! Jiné časově nesprávné údaje v evangeliích nás poučují, že tu na datech nelze lpěti. Církev římská, které jde o nedotknutelnost zázračnosti při osobě Jéžíšově, bude ovšem vždy náruživě hájit tu věk dvanácti roků, jako hájí jiná neudržitelná data v novém i starém zákoně.

Vyličená příhoda dobře napovídá o styku venkova s městem. Není tu podrobností, ale cosi mlhavě prokmitá. Kulturní názor venkova počátku mlčky, později hlasitě se střetl s měšťanským. Venkov galilejský, úsměvný v pojmání životních i společenských otázek, byl pravým opakem pochmurné, neupřímné a nepřirozené morálky jeruzalémské. Oč zdravější byla výchova samorostlé povrhované třídy, než společnosti, která měla o sobě mínění, že ona jest jediné bohumilá, vzdělaná a ušlechtilá! Co podivu ale také pohoršení si odnášeli venkované z města vyšších mravů a pyšného vzdělání! — Neplátí to hodně i dnes?

Všem lidem důvěřovat nelze. Všichni lidé druhým důvěřovat nechtějí. Jak by však bylo pěkné, když by každý z nás dostal se alespoň do kruhu známých, kterým by mohl důvěřovat a kteří by mohli důvěřovat jemu. Ty kroužky mohly by růsti v kruhy stále větší jako kola na tichých vodách, do nichž jsme hodili kamenem. A jednou snad se ty kruhy spojí a pak bude celá společnost jinná: Společnost, založená na důvěře všech vůči všem. To bude — někdy a — snad. Ale my můžeme začít ve svém okolí: stůjme v slovu, budme solidní a důvěřujme důvěryhodným. Hoďme kamenem do stojatých vod! — O. Mikan v „Nov. Lidu“.

Dr. K. STATEČNÝ:

K 6. lednu 1925.

Církev československá chystá se k velké slavnosti. Dne 6. ledna mají být „zřízení“, t. j. v úřad svůj uvedení první její biskupové.

Až dosud zastávali biskupové nově naší církve pastýřský svůj úřad soukromě. Od této chvíle uvedení budou do svých nových hodností, do svých práv i povinností způsobem veřejným a slavnostním. Církev československá doplňuje tím svoji organizační strukturu opět o jeden velký a důležitý počin. Neboť nejen že dostane se jí tímto aktem zákonitě ustanovených a plnou mocí církevní opatřených reprezentantů, nýbrž od této chvíle dostává se jí také možnosti řádným způsobem opatrovat si jáhenský a kněžský svůj dorost.

Proto není divu, jestliže církev, jsouc si plně vědoma neobyčejného významu tohoto dne, chystá se oslaviti jej způsobem poněkud okázalejším.

V tento den sejdou se nejen přední funkcionáři církve československé, jímž uloženo bude posvátný tento obřad s nově zvolenými biskupy předsevzítí, ale pozvání budou i zástupci našich veřejných úřadů a korporací a což hlavního, v tento den připutuje z daleka široka na svůj nový Sion náš český lid, aby při slavnostní této příležitosti složil svůj hold nově zřízeným svým biskupům, přednesl jim svoje neupřímnější blahopřání.

Tato okázalá pozornost, které třem našim biskupům za asistence širší české veřejnosti a za souhlasu celé církve československé se dostává, není jen pouhým aktem zdvořilosti, ale plně zaslouženým uznáním a oceněním významu a zásluh, kterých tito tři mužové jednak o založení, jednak o rozvoj a zdar církve československé tak vynikajícím způsobem si byli získali.

V osobě Dra Farského dostává se církvi československé patriarchy, nad nějž nemohla si vybrati vhodnějšího. Jako mnohý z nás, tak také on v pravý čas rozpoznal, že nadešla historická chvíle, kdy třeba jest roztíti v Čechách gordický uzel a založiti novou církev česko-národní. Toho všeho byli jsme si vědomi také my. Ale jedině on a několik jeho druhů měli odvahu a sílu, aby myšlenku tuto uvedli v čin.

Pokusiti se za dnešní doby o založení nové náboženské a církevní společnosti jest úkol na nejvyšší odvážný, kterého by se každý nepodjal, protože musí si toho být vědom, že v případě nezdaru, mohou být následky takového pokusu dvojnásobně neblahé. Známe odstrašující příklady z církevních dějin.

Ale zakládati novou církev jest úkol nejen odvážný, ale také na výsost obtížný, kterého se smí odvážiti jen člověk organizačním smyslem neobyčejně nadaný, mimořádně energický a do úmoru pracovitý, který si toho musí být vědom, že nastanou chvíle, kdy v nově založeném podniku bude si muset být v jediné osobě vším. A Dr. Farský tímto „vším“ v nové církvi velmi často také byl. Byl současně pisatelem nových příruček učebních, nového katechismu, církevní liturgie, kollektorem nového zpěvníku, hlavní osobou při stavbě četných nových sborů, organisátorem vlastní knihtiskárny, četných spolků a podniků, kazatelem a řečníkem, který jezdí ze schůze na schůzi, který spí a připravuje se na cestě po

železných drahách, knězem a žurnalistou, který píše „postilly“ a novinářské články v noci po návratu z dráhy, po návratu z těch nejúpornějších apoštolských cest. A Dr. Farský před touto vysokou horou všemožných obtíží, překážek, úkolů a prací které se hromadily do cesty, nezůstal státi, nýbrž jednal. A Bůh byl s ním, Bůh jeho dílu žehnal. Během několika krátkých let vzrůstá nový církevní ovčinec až do milionu. Úspěch, kterého se mnohá církev i ve velkých národech nedočkala ani za staletí...

Církev československá může být hrda a může být klidna. Vložila úřad svého prvního biskupa, svého prvního patriarchy do silných a povolání rukou...

Ale také ostatní dva kandidáti, kteří vyjdou dne 6. ledna ze bran staropamátového sboru Mikulášského jako „ordinovaní“ biskupové diecése severovýchodní (bratr Procházka) a diecése slezské (bratr Stibor), jsou mužové, kteří zasloužili, aby byli „odděleni od ostatních“ jako Barnabáš a Saul a posvěcení „k vyššímu dílu, ke kterémuž Duch svatý jich povolal“ (Skutk. apošt. 13, 1—3). Také oni vynikli hned za prvních okamžiků nově zrozené církve československé jasnou prozíravostí a mužně krásnou odhodlaností. Když jednalo se o otázku, máme-li zůstat v církvi staré a sloužiti dále tomuto útvaru, k němuž všemi svými lidstvími i národními osudy po staletí byli jsme připoutáni a nebo máme-li duchovnímu tomuto vasalství učiniti konec a začít i nábožensky žiti životem svým vlastním — tito mužové ani na okamžik nebyli na rozpacích a věděli ihned, kterak má jednati, kam se připojiti poctivý, pravé mravnosti a mužnosti dbalý kněz vůbec a pravověrný, svých národních dějin a svých národních povinností plně si vědomý český kněz zvláště. Oba ctihodní tito mužové pak svojí horlivou činností náboženskou a organizační, tak i svým čistým a rozhodným přesvědčením vlasteneckým a svým neobyčejně vyspělým smyslem demokratickým získali si jak v užším, tak širším svém okolí za krátko takových sympatií, že když jednalo se o volbu prvních biskupů pro zmíněné dvě diecése, opakoval se podobný obraz, jaký odehrál se při volbě biskupa Ambrože ve 4. století v Miláně: všechno kněžstvo i všechny lid, tvořící tyto diecése, volal jedněmi ústy: tyto chceme následovati, těchto chceme poslouchati, těmito se dáme vésti.

Také na těchto svých dvou biskupech „suffraganních“ neobyčejně si zakládáme, neboť oni pocházejíce z našeho drobného lidu českého a ze řad v duchovní službě pracujícího kněžstva, jsou stělním naším představy, jakými budoucí biskupové církve československé vezdvi býti by měli: ratolesti, rozkvetlou na jívách u našich českých vod, kostmi z kostí našich a krví z krve naší — biskupy v pravdě národními!

Dne 6. ledna sejde se v posvátných zdech starobylého chrámu Mikulášského vybraná společnost. Tato společnost předstoupí po vykonaných církevních obřadech před nově zřízené biskupy a bude přednáseti svoje blahopřání. Bude to o věkopamátném onom dni „Sv. tří králů“, kdy celý křesťanský svět schází se u jesli beltemských a obětuje v duchu svoje milodary. Což jest přirozenějšího, než když také účastníci instalační naší slavnosti připojí ke svým blahopřáním vůči nově zřízeným biskupům podobné mystické dary, s jakými také „mákové od Východu“

du“ přišli se pokloniti nově narozenému králi Židovskému“ (Mat. 2, 1—2).

Jest to především „zlato“ naší lásky, kterou provázeti chceme všechny budoucí jejich kroky pro blaho svých diecése a svěřeného sobě lidu a která nám umožní, abychom jeho poddanosti a poslušnosti, které tímto dnem vůči nám na sebe břeeme, nejen trpělivě, ale s nadšením dovedli snášeti.

Jest to „kadidlo“ šlechetných skutků, kterými by — pamětlivi svého velikého vzoru, velekněze Krista — vyplňovali kroniku své arcipastýřské činnosti od této chvíle až do posledního dne svého života.

A jest to „myrha“ obětí a sebezaporní, které v míře větší, nežli dovedeme my, poneseu oni za nás a na vlastních svých jizvách budou nám ukazovati, kudy vede cesta k mravnímu ideálu.

To jest první a hlavní požadavek, jež lid československý na své biskupy bude klásti, mají-li odpovídati jeho vzorné představě: t. j. aby byli něčím nadobytým — patriarchy, proroky a světci — především v životě náboženském.

Praví čeští biskupové musejí býti vzorem lidské mravní dokonalosti a ušlechtilosti — zrcadlem pravé křesťanské pokory — velikými, přímo heroickými představiteli křesťanské lásky — oné lásky bliženské a bratrské, kterou národ český tak neobyčejně proslavil se v dějinách náboženského hnutí husitského a českobratrského. Proto biskupové církve československé toho musejí býti pamětlivi, aby byli nejlepšími otci a pomocníky všech trpících, opuštěných a osiřelých a největšími mecenáši a almužníky, jejichž dům jest otevřen dnem i nocí každému, kdož by jejich pomoci potřeboval a zasluhoval.

Ale lid československý chce mít také biskupy — a ty bude nositi na svých rukou — kteří by byli nejen základními pilíři života náboženského a mravního, ale také základními pilíři, v nichž by kotvil a z nichž by vyvěral i všechn zdravý život národní a kulturní.

Biskupi církve československé musejí býti mužové, kteří by svojí velkodušnou láskou objímali všechny vrstvy, všechny strany a všechny syny národa — biskupové, kteří by národ nerozdvojovali a aeroxeklínali, ale rozdvojené smiřovali a spojovali a tak národ zdvihali a vychovávali. A což hlavního — biskupi církve československé musejí býti mužové, kteří s osudy národa by se stotožňovali — kteří radovali by se s národem v dobách dobrých a radostných a kteří neprchali by přes hory a doly jako námezdníci v dobách zlých, nýbrž kteří dovedli by vydržeti na svých místech i tehdy, když všichni ostatní již odešli — když všechno bylo již ztraceno a z kořen vyvráceno.

A tak nechť otevrou se již posvátné brány a nechť vejdou ti, kteří mají přistoupiti blíže k Beránkovi. Ti, nechť vyslechnou slova apoštola Pavla, kterými naposled se loučil se staršími církve v Milétu: „Buďtež tedy sebe pilní i všeho stáda, v němž Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste pásli církev Boží, kteréž sobě dobyli svou vlastní krví. Protož bděte, v paměti majíce, že jsem po tři léta nepřestával se slzami napomínati jednoho každého. A nyní, bratří, poručím vás Bohu a slovu milosti jeho, kterýž mocen jest vzdělati a dáti vám dědictví mezi všemi posvěcenými.“ (Skut. apošt. 20, 28—32). Amen.

Naši biskupové.

Th. Dr. Karel Farský.

Narodil se 22. července 1880 ve Škodějově u Semil z maloroľnické živnosti. Studoval v letech 1892—1900 na akademickém gymnasiu v Praze, načež byl 4 roky v pražském semináři. Po vysvěcení na kněze působil jako kaplan 2 roky v Ostrově (Schlackenwerth) u Karl. Varů a jako administrátor fary v Perninku u Jáchymova. V letech 1906—1910 byl adjunktem bohoslovecké fakulty v Praze, byl r. 1909 promován na doktora bohosloví a ve školním roce 1909—1910 zastupoval universitního profesora Sýkora v přednáškách na stolici Nov. Zákona. Na to působil na reálných školách ve Vršovicích a na Vinohradech, od r. 1914 pak jmenován byl profesorem náboženství na II. realce v Plzni. Za příčinou přípravné práce k založení církve československé jako předseda klubu reformního duchovenstva řím.-kat. vyžádal si br. Farský na podzim roku 1919, aby byl službou přikázán k ministerstvu školství do Prahy, kde po založení církve působil mimo práce organizační a činnost žurnalistickou jako profesor náboženství ČČS na středních školách pražských i od počátku církve správcem diecése pražské a Ústřední rady.

Gustav A. Procházka.

Narodil se 11. března 1872 v Kosmonosích, okres Mladá Boleslav, syn chudého dámského krejčího (požehnaného dětmi — ne majetkem). — Studia gymnasiální vykonal na státním gymnasiu v Mladé Boleslavi v r. 1883—1891, theologická v semináři v Litoměřicích v roce 1891—1895, vysvěcen tamž na kněze 7. července 1895, působil po 8 let jako kaplan v Lounech, 18 let jako kaplan a později farář v Jenišovicích u Turnova. Přestoupil s celou téměř svou osadou 8. ledna 1920 do církve československé. Na sněmu dne 8. ledna 1921 zvolen generál. vikářem církve československé pro severovýchodní Čechy. Biskupem zvolen na diecézním shromáždění dne 27. května 1923 v Pardubicích, ujal se úřadu dnem 1. září 1923 se sídlem diecézní rady a svým v Turnově.

Ferdinand Stibor.

Narodil se v Řepištích, pol. okr. Frýdek ve Slezsku dne 25. září 1869. Gymnasiální studia konal na německém gymnasiu těšínském, kde v r. 1890 maturoval. Po bohoslovecké přípravě v Olomouci a ve Vídni byl 5. července 1894 v Olomouci vysvěcen na kněze. Po 8letém kaplanování stal se 1903 katechetou dívčí měšťanské školy ve Slezské Ostravě, odkud odešel 1. července 1908 za faráře nově zřízené fary v Radvanicích, půl hodiny od Sl. Ostravy vzdálených. Po převratu zvolen byl předsedou Jednoty česk. duchovenstva na Těšínském Slezsku. Při prohlášení národní církve čl. 8. ledna 1920 podepsal za Slezsko manifest k národu a hned 14 dní nato prohlásila se jeho farnost Radvanice pro tuto církev, odevzdavši mu z moci svého patronátu řím.-katol. kostel i s farou do užívání. Ještě téhož roku ustavil na Slezsku a pohraniční Moravě několik čl. nábož. obcí a obsadil je duchovními správci. Po vysvěcení bisk. Gorazda byl jmenován gener. vikářem slezské části olomoucké diecése, avšak když Gorazd po svém návratu ze Srbska zabočil do pravoslavi, odtrhl svůj generál. vikariát od Olomouce a vytvořil 8. listopadu 1922 samostatnou diecési ze Slezska a třech pohraničních pol. okresů Moravy, jejíž správcem byl zvolen.

Jednotlivé diecése ČČS při slavnosti zřizování biskupů zastupují tyto bratři:

I. Ze západočeské diecése:

1. Gajdík, vrch. úč. rada, Praha.
2. Janeš Alois, duch. správce, Praha.
3. prof. Kalous Frant., duch. spr., Příbram.

II. Z východočeské diecése:

1. Černý Josef, řed. škol v. v., Kutná Hora.
2. Jelínek Karel, duch. správ., Heřm. Městec.
3. Prášek Ferd., poslanec Nár. shr., Čáslav.

III. Z moravské diecése:

1. prof. Háňavka Karel, Brno.
2. Ing. Karas Cyril, z. staveb. rada, Brno.
3. Polešovský Albín, ředitel, Olomouc.

IV. Ze slezské diecése:

1. Fuček Ludvík, katecheta, Stará Bělá.
2. Nogol Antonín, učitel, Radvanice.
3. Vodička Karel, duch. spr., Rychvald.

Kandidáti, kteří mají býti v úterý 6. ledna o 3. hod. odpo. v Mikulášském kostele svěcení na jáhny, jsou:

1. Bártl Zdeněk, učitel náboženství.
2. Grmela Bohuslav, učitel náboženství.
3. Halbhuber Jaroslav, odbor. učitel.
4. Hrdlička Jan, pom. duchovní.
5. Hrubý Otokar, učitel náboženství.
6. Kavan Bohumil, učitel.
7. Lát Ludvík, profesor.
8. Nemeškal Stanislav, učitel.
9. Oliva Přemysl, bohoslovec.
10. Paděra František, učitel náboženství.
11. Potoček Josef, učitel náboženství.
12. JUC. Rubík Jan.
13. Růžička Vilibald, odbor. učitel.
14. Salfický Karel, bohoslovec.
15. Sochr Pavel, učitel náboženství.
16. Spiess Jan, bohoslovec.
17. Šabacký Vladimír, učitel náboženství.
18. Švejnoha Antonín, výpomocný duchovní.
19. Tregler Alois, bohoslovec.
20. Valík Ferdinand, bohoslovec.

Většina těchto kandidátů vysvěcena bude ve čtvrtek 8. ledna o 8. hod. ranní na kněze v témž kostele.

Okénka do světa.

Itálii chystá její neomezený pán Mussolini nový volební řád. Nový důkaz, že pomalu vcházíme do dějinného období, kdy jedině a pouze opravdová *demokracie* bude rozhodující. Když Mussolini se svými fašisty ovládl Itálii, znásilnil parlamentarismus novým volebním řádem sestaveným tak rafinovaně, že absolutní většina fašistická v parlamentě byla zaručena jím vždy... A dnes? Stačil neplný rok, aby poznali dnešní vládcí Italie, že s *diktaturou* možno vládnouti rok, snad dva, snad i pět, ale, že na trvalo to nejde...

Poznamenáváme, že ku podivu dobře se shoduje režim Mussoliniho s politikou a plány *papežského dvora*. Nový variant starého poznatku, že *šavle* se s *kropáčem* vždy dohodne.... Násilí stejné, jen ty formy jsou jiné. Svědčí o tom mimo jiného i zpráva o persekuci „Volné Myšlenky“ v Itálii. Po fašistických persekucích *socialistů a zednářů* došlo nyní i na Volnou myšlenku. Jak oznamuje belgická „La Pensée“, byl náhle a neočekávaně zabrán dům Volné myšlenky v Římě a má býti v nejbližší době *rozbořen*. Protizákonný a násilný tento čin byl úředně odůvodněn tak nicotnými a malichernými důvody, že je až příliš zřejmo, jak tu šlo o politickou mstu. Boj Volné myšlenky proti římské církvi byl fašistickému režimu v období, kdy má do Říma téci sterými proudy bohatství přinášené poutníky „svatého léta“, zcela nevhodným a tož tuto mrzkou úsluhu Vatikánu obětavě přinesl....

Smutnou vyhlídku zítřejšímu lidstvu ukazují různá znamení na politickém nebi. Snad ony mraky i věští novou bouří. Potupná porážka, kterou si odnesli Španělé z *Maroka*, konflikty Francie v *Alžiru* a v *Tunisu*, starosti Italie o její kolonie *Tripolis* a *Kyrenaiku* (rovněž v Africe), nepokoje v *Sudanu* a starosti Anglie o *Indii* — to vše ukazuje jedno: t. zv. *koloniální národové* se ozývají, „nižší“ rasy Indů, Peršanů, Turků, Arabů, Egyptanů, Berberů atd. dávají nezahaleně na jevo, že blízká je doba, kdy hodlají vládnouti *sami sobě*. A tak se zdá jistým, že bude zítřka dnešní řád Evropy ohrožen. Snad toto přicházející osamostatnění koloniálních národů se provede ne-

násilně a bez veliké nenávisti. Tozáleží: však na Evropě, ne na nich. A je tato otázka vtravě vážnou. Poněvadž, pak-li donutí evropské velmoci, probouzející národy koloniálních zemí, aby si svoji svobodu *vybojovali zbraněmi*, — kdo potom jim zamezí, aby se — osvobození a volní — nevrhli zbrojně a s mstivou nenávistí na Evropu samu, oni, kteří budou znamenati početnou moc, proti které bude stará Evropa věchem? — Není zrovna nejradosnější tato vyhlídka, která by se již pro naše děti mohla státí nemilosrdnou skutečností...

Bavorský konkordát vlády s Vatikánem dosud uskutečněn není a také dosud zůstává nejisto, zda toto spojení *bavorské politické reakce s politikou římské kurie se uskuteční*. V zemském sněmu bavorském se dosud o to jednotlivé politické strany nedohodly. Překážky, bohužel, nejsou zásadního rázu, morální stránka věci úplně padla pod stůl a zůstalo jen hledisko prakticko-politické a právní. Oposice tvrdí, že chystaný konkordát odporuje nejen zemské — bavorské — ústavě, ale i zřízení říšskému, ministerský předseda bavorský Dr. Held však dovozuje, že chystaná konkordátní osnova ústavám neodporuje. — A tak možno právem býti zvědavými, zda toto monstrum — dobrovolné vzdání se státní suverenity v otázkách kulturní politiky — se v střední Evropě, zovoucí se s oblibou kulturní, roku 1925 uskuteční....

Papežská politika je na postupu všude. Věrně římská *Polska* chystá konkordát také... Bude jistě pro Polsko ponižující, jako konkordát každý. Jsou u nás sice poměry v ohledu kulturním hodně bédné, leckterý zjev znepokojuje, ale ke konkordátu to, bohdá, přeci nedopracujeme.

K číslu druhému přiloženy jsou složenky na zaplacení předplatného pro naše přímé odběratele (bez prostřednictví prodejen). Ti, kdož zaplacení mají, nechť lask. slož. uschovají pro příště.

Administrace „Čes. Zápasu“.

Organizační zprávy.

Upozornění redakce. Závěrku těchto prvních čísel bylo nutno vzhledem k častým svátkům tohoto období konati dříve než obyčejně. Tím nechť si čtenář vysvětlí mnohá opoždění v otiskování došlých zpráv.

Úředníkům vysokoškolákům a středoškolákům gymnasistům! Československá církev přijme v nejbližší době větší počet mladších duchovních, svobodných i ženatých. Podle státních zákonů i církevní ústavy jest přípustno studijní dobu bohosloveckou zkrátiti z ohledu na jiná studia vykonaná nebo na jinou praxi. Bližší informace podá ochotně každá duchovní správa ČČS. Podrobnosti v kanceláři Ústřední rady, Praha-Vinohrady, Šmilovského 8.

Pět slavnostních večerů na počest 75. narozenin prezidenta republiky T. G. Masaryka. Korporace, které v Praze a na venkově uspořádaly několik přednáškových cyklů (Československá revoluce, O demokracii, O náboženství) a jež utvořily kulturní souručenství, hodlají důstojným způsobem oslavit 75. narozeniny p. prezidenta republiky T. G. Masaryka. Po předcházejících poradách usneseno ve společné schůzi, konané 16. prosince v sekretariátu ČsOL., uspořádati pět slavnostních večerů, spojených s přednáškami, na téma: 1. Masaryk-filosof (27. února 1925). 2. Masaryk vychovatel (3. března 1925). 3. Masaryk-člověk (6. března 1925). 4. Masaryk-politik (10. března 1925). 5. Masaryk-osvoboditel (17. března 1925). — Slavnostní večery, jež budou konány ve Smetanově sále Obecního domu hlavn. města Pra-

hy, budou zahajovány pěveckými sbory, jež přednesou přední pěvecká sdružení, jež o účast jsou požádána. Vstupné na tyto slavnostní večery bude stanoveno lidově, aby byla umožněna účast nejširších vrstev.

Správa bohoslovecké koleje při Ústřední radě ČČS vzdává upřímný dík bratru Josefu Kosovi, krejčímu na Smíchově, Nikolajka č. 4. za cenný dar nástěnných hodin, co svědčí o vzácném pochopení našeho díla a uznání hodné lásky k němu.

Přípisy v záležitostech ČČS na Slovensku budtež adresovány: Duchovní správa církve československé v Bratislavě, Mýtná ulice 32, mezip. 4. Bratry matrikáře všech náboženských obcí ČČS v Čechách, na Moravě a ve Slezsku prosíme, aby nám zaslali adresy těch bratří a sester, kteří žijí na Slovensku neb Podkarp. Rusi a jsou v jejich matrikách zapsáni, na adresu „**Duchovní správa ČČS v Bratislavě, Mýtná ulice 32, mezip. 4** a vzdáváme jim předem povinné díky.

Náboženská obec ČČS v Nuslích koná členskou schůzi v pondělí 19. t. m. o půl 8. hod. več. v sále sokolovny (budoucího sboru). Na pořadu: 1. Sestavení kandidátní listiny třetiny členů rady starších pro valnou hromadu. 2. Referát předsedův o stavbě sboru. 3. Volné návrhy pro valnou hromadu. Důležitost programu vyžaduje hojnou účast bratří a sester.

Sdružení mládeže ČČS na Vinohradech pořádá v pondělí 26. ledna o půl 8. hod. več. divadelní představení v malém sále Národního domu na Vinohradech. Hraje se kus Bourga-Taufsteina „Hledá se sluha“ v překladu Želenského. Lístky na farním úřadě, v neděli po bohoslužbách v sakristii kaple „na Smetance“ a v den představení u pokladny.

Z Vyškova. Ve svátky vánoční vykonal u nás bohoslužby s večerí Páně br. duch. Dr. Groh z Prostějova. Krásná jeho slova v promluvě a na konci bohoslužeb zůstanou vryta v srdcích našich. Děkuje z plna srdce. Čechoslováci z Vyškovska.

Rada starších ČČS Vršovice zakoupila od občanské záložny ve Vršovicích pozemek ku stavbě Husova sboru. Za tím účelem svolává rada starších mimořádnou valnou hromadu na den 11. ledna o 10. hodině dopol. v místnosti bohoslužební ke schválení kupní smlouvy. Dne 12. ledna t. r. pořádá náboženská obec ČČS ve Vršovicích divadelní představení v Národním domě na Vinohradech, při němž vzpomenu bude pětiletého založení církve československé. Sehrány budou dvě aktovky: „Bílý sokol“ a „Z temných dob“. Začátek o půl 8. hod. več. Lístky pro představení možno obdržeti u propagačního odboru a u sestry Pluhařové, a v den představení u pokladny v Národním domě vinohradském. Bratří a sestry Velké Prahy se srdečně žádají, by podnik náš hojnou přítomností podpořili.

Každě bratrské radě starších i jednomu každému duchovnímu ČČS!

Milí a vážení bratří!

Dovolte mně otázkati se: **Kolik odebírá se ve Vaší nábožen. ke obci a v okruhu Vaší působnosti a Vašeho vlivu výtisků našeho ústředního listu „Český Zápas“?**

Čtáte vy v něm všichni?

Jest čten ve Vašich rodinách?

Jest čten ve Vaší společnosti, jest vyvěšen ve veřejných místnostech a čítárnách u Vás?

Přemýšleli jste, proč je tomu listu vůbec dáno jméno „Český Zápas“? Protože jest od prvopočátku našeho díla po celých pět uplynulých let naším mluvčím a hlavním zápasníkem pro veřejnost, a pro naše příslušníky, pro duchovní a pro náboženské obce a jejich odbory pracovní i pro veškeru církev, ano i pro ty, kteří se k nám teprv chystají přistoupiti, pravidelným zdrojem poučení a ujasňování našich cílů a snah a prostředků i překážek.

Zápas koná od prvopočátku církvi naší služby největší.

Proto **ukládáme nejvíce své práce do Zápasu**, nešetříce pro něj ani obětí hmotných.

Mnohý by užasl, kdyby znal obtíže, které bývalo nám překonati, když jsme chtěli udržeti Zápas povždy pohotov!

A nikdy jsme na něj nezebrali! My nesbírali nikdy na tiskový fond!

Byl to náš Zápas, jenž býval jedinou naší zbraní a zbrojnicí proti mocně rozvětvenému a přebohatě nadanému tisku klerikálnímu i proti dennímu tisku politickému nám nepříznivému nebo k naší věci lhostejnému.

A přece **dokázali jsme s ním již v roce 1920—21** po jednoroční práci na díle našem získati přes půl milionu příslušníků. Byl to čestný zápas!

Ale **pak jsme trpěli vnitřní krizí.** Dlouho jsme trpěli.

A když konečně je krize vnitřní překonána, máme stále dost a těžce co zápasiti o naše požadavky, o zveřejnění chrámů, o zrovnoprávnění naší domácí církve s cizí církví římskou, o uhájení našich svobod politických a kulturních proti vyvstávající reakci, o svobodu školy, o plné osvobození našeho národa a státu od vlivu vlády římské, o provedení našich ušlechtilých snah v životě, o proniknutí našich ideálů ale i poznatků do všech rodin našich příslušníků i nepříslušníků, mnoho, přemnoho jest ještě toho zápasu, který nám jest vybojovati.

Čím a z čeho? **K tomu máme svůj Zápas!**

Ale: **Proč trvala vnitřní krize tak dlouho** a proč byla tak vleklá a zdoluhavá? Proč byly náboženské obce, které jí nebyly ani dotčeny, a proč druhé trpěti musily její nákazou tak dlouho? Proč nemohli ani mnozí jednotliví bratři se vyznati v těch směrech?

Zhusta proto, že byli bez informace, bez poučení, že **zápasili bez Zápasu.**

Tam, kde se četlo, nebylo krize, anebo byla vyřízena velmi zkrátka.

A proč je náš zápas o rovné právo ve vlasti s církví nevlastní o zveřejnění chrámů, o úpravu svátků, o nápravu práva manželského a vymanění ho z pod moci církve římské, o svobodu školy, o zrušení milionové každoroční státní dávky na církev římskou, atd., **zkrátka zápas o rozluku státu od církve římské tak těžký a vleklý a málo účinný?**

Proč zvedá reakce hlavu proti nám?

Proč jsou **poslanecké kruhy** s výjimkou čestných našich příznivců tak **málo informovány** o našich přáních a vůbec o našem programu?

Proč jsou **politické organizace** do otázek rozlukových tak **málo zasvěceny?**

Proto, bratří a sestry, jen a jen proto,

že se málo čte mezi námi našeho Zápasu.

Ne že by se nečetlo; čte se, mnoho se čte a radostně se čte. Ale **dnes leží veškerá tíha zápasu našeho národa s Římem na naší ČČS!!** A tu musí býti vyzbrojen každý a zápasit každý!!!! V tom ohledu **jme dnes národ my a zájem národa leží na bedrech našich!**

„**Vy jste světlo světa!**“ dí Kristus. Jak pak ale budeme světlem svého národa, nebudeme-li sami mít o veškerých věcech velikého zápasu našeho kulturního s Římem každý zcela jasno sám u sebe? A odkud jasno? To nám musí dodatí náš **Český Zápas.**

Nebylo by nijak nespravedливо, kdybychom uložili **závazně, že**

Český Zápas má odebíran a čten býti v každém domě, v každé rodině kde jest i jen jeden jediný náš příslušník.

Neukládáme toho. Ale **nadějeme se, že bude tak i bez uložení.**

A bude nutno, aby tak bylo.

Republika stojí před projednáváním zákonů rozlukových.

V nich rozhodovati se bude o budoucích osudech národa a jeho kulturního vývoje.

Národu chystá se nové porobení, připravují se nová kompaktáta, nové Lipany i s novou Bílou Horou a všemi bédami pobělohorskými.

Řím je zmobilisován.

A co my?

Řím chce, aby vrátilo se mu dávné panství jeho nad národem československým, jak nás držival ve svém područí v dobách středověkých. Klerikální „Lidové Listy“ píší k 8. listopadu 1924 výslovně: „Dnes hledíme v budoucnost, že navrátí se doba středověkého katolicismu, který byl ve svém vývoji přerušen husitstvím a protestantstvím bělohorským, brzděn a znásilňován Habsburky (!!!) ...“

Tedy naši také spoluobčané těší se naději, že navrátí se nám středověký katolicismus, jehož hlavním příznakem jest **barbarské násilnictví a krveprolévání bez konce**, doložené bezpočetnými procesy inkvisičními a miliony hořících hranic těch, v nichž probudil Bůh přese všechn útlak svého ducha, aby přiznali se dovedli oproti církevní porobě k svému lidství a k přirozenému právu na lidskou důstojnost.

Hranice Husova byla vyvrcholením toho středověkého katolicismu, poslední kapkou, kterou nádoba hříchů jeho přetékla. A tehdy vyvstal národ československý samojediný učinit konec tomu nelidství. Byl přemožen; ale řada druhých se osvobodila. Středověký katolicismus doznává, že jeho postup byl zastaven a přerušen českým husitstvím.

Ale dnes, po 500 letech, má odvahu vchrstnouti národu československému ve tvář, že se tu hodlá obnoviti zas.

Kriminály nachystané příslušníkům naší církve československé v naší vlastní republice dokazují, že úmysly římské jsou miněny vážně. I útlak habsburský je jim málo!

Právě vyšel sešit 1.

Chocholouškův JIH I.

Vychází v sešitech po Kč 2.—

Předplatné na 5 sešitů Kč 10.—, poštou Kč 10.50

„ „ „ 10 „ 20.—, „ „ 21.—

Složenku na žádost každému zašleme.

Objednávku vyřídí každý knihkupec jakož i knihkupectví Tisk. a naklad. družstva ČČS,

Praha II., Krakovská 7.

Nepostačí nečiniti, jest potřebi činiti.

Nepostačí spokojiti se tím, že se nejedná proti zákonu: jest potřebi jednati podle zákona. Nepostačí neškoditi: jest potřebi prospivati svým bratřím. Bohužel, představovala se dosud mravnost většině lidí ve formě spíše záporné než činnorodé. Vykladači zákona řekli: „Nepokradeš, nezabiješ.“ Málo jich nebo nikdo neučil závazkům, které přísluší člověku, a jak má prospivati svým bližním i úmyslu božimu ve světě. To však jest prvním účelem mravnosti.

Dnešní katolicismus nebojí a nehrozí se stotožňovati s ukrutnostmi a hrůzami, které připravili národu našemu jezuité.

„Pražský Večerník“, („Lid“), list klerikální strany lidové, píše zcela neomaleně k 8. listopadu, tedy k výročí bělohorskému 1924: „Tim, čím byli v 16. století jezuité, tím jsou nyní lidovci a hlavně katolická inteligence...“

My tu černou rukavici vrženou národu našemu surově ve tvář zvedáme a boj přijímáme. Papežský Řím má již zmobilisováno.

Zmobilisujeme se také.

Pakliže tisk politický celá léta od našeho osvobození tápá namnoze v nejistotě, jak si počínati vůči Římu, ačkoliv zodpovědní státníci naši neustále upozorňují na nezbytnost vyúčtování, víme my, že na nás v církvi československé jest býti na místě a pohotově všude, v celé společnosti a ve všech organisacích.

Naše síla proti Římu je v našem vzdělání, v našem přesvědčení mravním a v našem rozhledu vědomostním.

Prostředkem vzdělání jest nám živé slovo a tisk.

Kde živé slovo pro nedostatek pracovníků nám ještě dlouho nebude stačovati, jakož i že vůbec moderním prostředkem vzdělávacím jest slovo tištěné, pokládám za životní zájem církve československé a v důsledku toho za svoji přední povinnost k významnému roku 1925 upomenouti Vás všech, bratři a sestry, že jest nevyhnutelné, aby co nejvíce odebírán, rozšířen a čten byl „Český Zápas“, byste naše myšlenky, tužby, cíle a prostředky mohli uplatňovati všude, kamkoli přijdete a s kýmkoli se sejdete.

Obsah listu bude upraven co nejúčelněji.

Cena jeho — 60 haléřů za číslo týdně, v předplacení 28 Kč ročně, 14.50 Kč půlletně, 7.50 Kč čtvrtletně, jest přístupnou každému bez výmluvy.

Nauč se ty, bratře, odepřít si 2 cigarety týdně, a budeš o jejich kouř zdravější maje co čísti za to s celou rodinou i o čem dobře poučiti své známé, s jejichžto zaostalostí si nevíš sám rady.

Nechť se ústy Vašimi a Vašich domácích proleje každý týden o pár kapek alkoholu, piva, rumu, kořalky, likéru méně, a budete si moci předplatiti náš tisk v každé rodině nehledě k tomu, že vám zbude i na jiné.

Přes 1000 milionů Kč odvádíme státu ročně daně z toho, co prokouříme.

Přes 3000 milionů Kč propijeme za rok v alkoholu.

Proto jsme tak slabí a mdlí a nestateční v zápase s Římem.

Proto ukládám závazně všem bratrským radám starších a bratřím duchovním pod vlastní zodpovědnosti, aby vynasnažili se rozšířiti odebírání „Českého Zápasu“ co nejvíce a počet odběrateľů mnohonásobili, bychom my a s námi veškeren národ přítomný i našich trpitelů minulých a potomků budoucích zřeli konec tohoto Nového roku požehnaný novými vymoženostmi svobody duchovní, o které tisíc let už marně zápasíme.

Po roce sdělíme si, zda-li dovedli jsme jej učiniti sobě a národu svému šťastný a požehnaný, jak Vám všem přeju.

Dáno v Praze o Vánocích 1924.

Dr. Karel Farský, patriarcha církve.

Naše hnutí.

Chudinský odbor při radě starších ČČS v Nuslích uspořádal v neděli 21. prosince 1924 o 5. hod. odpol. vánoční nadílku. Sál budoucího sboru přeplněn byl dětmi i dospělými. Z hostů nutno uvést: zástupce městské rady br. Pačesa, správce pol. okr. kom. p. vrch. r. Kopeckého, předsednictvo Čsl. ochrany matek a dětí, zástupce okres. sociální péče o mládež, Jednoty střelecké a j. delegáty nábož. obce v Praze I. Nadílka byla zahájena koledami, které zapěly u vánočního stromku žáčky umělecké hudební výchovy za řízení br. ředitele Wünsche. Předseda chudinského odboru br. Vedral uvítal přítomné a přečetl jména dárců, kteří většími peněžitými dary aneb naturaliemi přispěli na vánoční nadílku. O významu jejím a práci chudinského odboru promluvil farář M. Zeman, načež br. předseda rady starších zmínil se o sociální činnosti v Nuslích a spolupráci všech místních sociálních institucí. Jménem městské rady blahopřál chudinskému odboru br. Pačes, který vyslovil překvapení nad takovým úspěchem jeho práce a jménem okresní sociální péče o mládež projevil sympatie chud. odb. jednatel p. učitel Štastný. Poděleno bylo 100 dítek šatstvem, prádlem a obuví vedle 5 zchudlých dospělých bratří a sester. Chudinskému odboru se podařilo získati k tomuto účelu 5000 Kč a šatstvem, které věnovala fa Stoupa v Praze a A. Hurt v Nuslích, zvýšila se cena nadílky na 7000 Kč. Všem dárcům a bratřím a sestrám z chudinského odboru, kteří se přičinili o tak krásný úspěch nadílky, náleží náš upřímný dík.

Podolí. Chudinský odbor uspořádal vánoční nadílku. Dne 21. pros. po bohoslužbách bylo 71 dětí, které pravidelně navštěvovaly bohoslužby, poděleno vkladní knížkou místní záložny s vkladem 10 Kč. Mimo toho rozdáno 56 knih a 10 zpěvníků.

aby hajný opatřen byl tuhým vězením a aby zosťřena byla hlídka vězeňská.

Malou jen nadějí byla pro ně důvěrná zpráva kováře Martina Kučery, kterou svěřil příbuzným utečenců, zvláště příbuzným starého Uhlíka, že přihlížeje k odvádění Kyselovu do věže vyměnil s ním pohled, že z očí hajného vyčetl spokojenost a že z klidného jeho pohledu soudí ve zdar útěku.

Ve tmavé věži, do níž hajný byl uveden, byli už dva muži věznění.

Kysela vstoupil s upřímným pozdravem. Věžný Holub napomenul dle své povinnosti hajného k poslušnosti a aby nového vězně potěšil, připojil poznámku plynoucí z dobrého srdce, že netřeba ztráceti víry ve svobodu, ale s pokorou doufati v lepší zase budoucnost.

Když věžný Holub jizbu opustil, zvěděl hajný, že prvým spoluvězněm je kovář Rančák a druhým měšténin Petr Patřín.

I rozhovořili se pak nešťastní mužové ulehčujíce sobě vzájemnými žalobami do nespravedlnosti světské.

Hajný Kysela dotazován byv po příčině svého uvěznění vypravoval:

„Vracel jsem se z obhlídky lesy Prachovskými od Zámostí a Blat k hájence na Střeleč. Z nenadání přiklusali od hradu Pařezu rejtharí, zviděl-li jsem tedy prchati městský lid a vedli mne pak na Moravsko. Tam stála četa rejtharů a s těmi byl pan hejtman Matyášovský. Když jsme se k němu přiblížili, hovořil právě s Esterkou — s Esterkou Dykastovou, kterou všichni u nás jmenují jinak než Vlašťovičku.“

Vyprávěč chvíli pomlčel a když ve staré hlavě si myšlenky urovnal, pokračoval:

K O V Á Ř I.

BEZ SLITOVÁNÍ A MILOSRDENSTVÍ.

Bylo smutno všude v Čechách po Bílé Hoře.

Bylo smutno, přesmutno také na Jičínsku, kamž roku 1623 přivedeni byli jesuité a těm nejednalo se o štěstí a spásu lidu, ale o jeho štvání, mučení a zotročení; vše pro větší význam a slávu Říma.

Obyvatelstvo nenalézalo ochrany před jejich zlovůli ani u milostivé vrchnosti ani u tehdejšího regenta panství Jičínského pana Stablovského.

Vévoda Valdštýn rozházel se sice v mnohých věcech s jesuity, ba přerušil s nimi pro jejich nenasytnost a nábožensky násilný výboj styky, ale mysl jeho zaujata byla záměry hospodářskými a válečnými, duše jeho přeplněna byla touhou po bohatství a slávě světské. O blaho lidu poddaného pečovati, nepřipouštělo jeho sobectví a pan regent Stablovský přepínal strojenou svou horlivost náboženskou, aby odvrátil od sebe podezření, že s ubohým lidem, jenž dosud zůstával věren kalichu, cítí a že mu snad nadřazuje. Podezření toto bylo posilováno, když členové jeho příbuzenstva odepřeli přestoupiti k jednuškám a upadli proto v nemilost jesuitskou.

Za hrozných těchto časů, kdy veřejnými dekrety byli zatvrzelí poddaní zbavováni statků, kdy měšténinům jičínským stanovena byla lhůta do vel-

Krásně promluvil k dětem br. duchovní *Růna*. Odpoledne byla nadílka koledy všech dětí ČČS. přítomen byl br. farář Zeman z Nuslí, který rovněž jímavě promluvil. Šest nejstarších našich příslušníků obdrželo po 50 Kč. Pěkná hudební a recitační čísla obstaraly samy děti, vedeny s. Berkovou. Díky všem, kdož přispěli.

Z Kladna. Vánoční bohoslužby konané laskavostí místního Sokola v kladenské sokolovně byly tak navštíveny, že možno počítati s velkým rozvojem naší církve na Kladensku. Velká účast byla z Rozdělova, kde bude konána členská schůze 11. ledna 1925 a ustaví se samostatná rada starších, neboť přistoupilo na 100 nových členů.

Z Uherského Brodu. Obnovitel prvního československého chrámu na Moravě zemřel. V neděli dne 21. prosince před polednem prolétla naším městem neuvěřitelná zpráva, že stavitel br. Josef Jirásek, po krátké, těžké nemoci v 43 letech života svého zemřel. Ještě před několika dny mluvil jsem s ním. Zajímal se velmi o plány našich sborů, které si chtěl v Ústředí prohlédnouti. Netušil jsem že mu podávám ruku naposled. Ohromná účast na jeho pohřbu svědčí o lásce, které se všeobecně těšil. Byl činným ve všech pokrokových korporacích a svým náboženským přesvědčením nikde se netajil. (Bratr stavitel, který by mohl vésti, případně snad převzít technickou kancelář po zemřelém br. Jiráskovi, nalezl by zde vhodnou půdu existenční, neb je v širém okolí pouze jeden podnikatel.) V. R.

St. Kolín. Náboženská obec ČČS vystrojila na Boží Hod vánoční stromek, se kterého bylo poděleno cukrovinkami 92 dětí. Náboženská obec děkuje především předsedovi br. Pokornému, inspektoru státních drah s chotí, kteří nelitovali žádných obětí ve prospěch slavnosti a stejný dík platí všem, kteří sebemenším dárkem na stromek přispěli — i těm členům, kteří zapěli krásné vánoční písně. Zvláště dojemné byly přednesy básní, které s nevšední obětavostí nacvičila s dětmi pí.

učitelka Prágrová, již celá náboženská obec je zavázána díkem za vzornou péči, kterou věnuje mravní výchově československé mládeže.

Z Nové Paky. Hudební a pěvecký kroužek za přispění dramatického odboru „Eliška Krásnohorská“, při ČČS v N. Pace uspořádal nám o svátcích vánočních krásné chvíle. Bohoslužby půlnoční a božihodové v den nar. Páně v aule reálky za veliké účasti konané, byly doprovoveny dokonalými koncerty. Bylo radostno sledovati výkony mladých hudebních umělců, kteří s nevšední obětavostí a láskou se svým učitelem a mistrem, kapelníkem br. Šormem úkolu svého se podjali. Krásné sbory a jímavé zpěvy solové nacvičil a z části sám přednesl neúnavný a přechotný br. Petráček. Na vánoční nadílku věnováno přes 1600 Kč sebraných obětavými sestrami.

Různé zprávy.

Významným dokladem vývoje, který ČČS prodělala, je bezesporně cesta od dlouhého, usilovného a — dnes můžeme tak právem říci — bohudík marného hledání křesťanské církve, která by našim zvoleným bratrům dala svěcení, ona dlouhá cesta, vedoucí až k významnému dni 6. ledna t. r. kdy krásným vlastním obřadem dá demokratická obec církve československé svým vůdcům posvěcení, kterého by jim nemohl dát nikdo jiný, byť by oděn byl zlatohlavy nejtěžšími. Jak jsme utěšeně daleko od dusných okamžiků, kdy v prvním roce církve znívaly v starém Ústředním výboru pohružky konservativních bratří: „pak vám ale vaše biskupy neposvěti nikdo!“ — A přeci posvěti! Muže posvěcené dříve již

velikou prací pro církev, posvěti nyní lid sám. Nemyslíte, že i tady slaví myšlenka demokracie veliké vítězství? Alba.

Pravosláví na Podkarpatské Rusi. Dne 12. prosince konala se v Buštině (Podkarpatská Rus), schůze karpatoruského pravoslavného duchovenstva. Na shromáždění tomto byla předmětem úvah listina patriarchátu v Cařihradě, o zřízení jednotné církevní oblasti na území ČSR a ohledně ustanovení archimandrity Sawatia, archiepiskopem nad celým tímto územím. Duchovenstvo prohlásilo **za jediného svého zákonného arcipastýře archiepiskopa Sawatia**, archiepiskopa pražského a celého Československa. Duchovní konsistoř, utvořená nížským episkopem Dositejem, **byla tímto shromážděním zrušena a veškerá opatření nížského episkopa Dositeje jakožto episkopa z jiné eparchie prohlášena archiepiskopem Sawatijem i shromážděním duchovenstva v Buštině, nezákonnými.**

A j.? V novoročním pozdravu presidentovi uvedl předseda poslanecké sněmovny Fr. Tomášek mimo jiné také pracovní program poslanecké sněmovny, a to výslovně pojištění osob samostatně výdělečných, definitivní úpravy poměrů státně-zaměstnaneckých a j. V tomto „a j.“ míněn jest obor zákonů, kterými má a musí upraven býti poměr státu k církvi římské a k církvím vůbec. K čemu té ostýchavosti u representanta sněmovny? Na štěstí pověděl p. president ve své odpovědi, co pan předseda sněmovny jako mluvčí koaliční pětky pověděti už patrně nesmí. Odpovídaje na blahopřání pravil p. president mimo jiné: „Pokud běží o úpravu poměru mezi státem a církvemi, řekl jsem a opakuji, že tuto úpravu nepojímám protinábožensky, naopak: **církve mají z vlastní síly usilovati o duchovní život a**

ké noci roku 1625, aby přestoupili a kdy bylo nařízeno, aby ti, kdo lhůty nedodrží, se vyprodali a z vévodství se vystěhovali, kdy zakázáno bylo děti dopravovati za hranice za rodiči utečenci, kdy zakázáno bylo zasílati za exulanty peníze — tehdy byli přemnozí dobří lidé nuceni zřici se pro věrnost a stálost u víře domácího bydla a dáti pokradmu přednost nehostinné cizině. Jen tak unikli stihání a zlobě členů Jéžíšova tovaryšstva, této smečky zloduchů znesvěcující bohopustě velké jméno Jéžíše.

Nejhůře bylo na Jičinsku, když řád jezuitský rozmnožen byl o další výbojné členy a zejména, když roku 1624 přibyl Matěj Burnáč. Bezohledný tento člen tovaryšstva stal se postrachem evangelíků. Byl poslán do Jičína, aby zlomil odpor města i venkova. Jeho působením sesazení konšel městští, kteří poslušně se nepodrobili jeho příkazům a vydán zákaz řemesel, obchodů a výsad těm, kdo by se nepodřídili jeho vůli, která bývala mstivou zvlášť.

Utýraný lid se bouřil, docházelo i k bitkám mezi lidem venkovským a panskými mušketýry, kteří doprovázeli jezuity na cestách misionářských, ale na konec vítězilo hrubé násilí a panská moc.

Když dosazen byl jezuita Burnáč do Jičína, docházelo ke krutějšímu pronásledování, hroznějšímu týrání a k nelidským útrapám lidu poddaného, jelikož jezuisté obsadili sedm okolních far dříve evangelických a veřejnými edikty přísně bylo zakázáno přechovávati praedikanty a kacířské knihy. Jesuitům bylo veřejným vydáním těchto nařízení umožněno, aby podezřelé poddané stihali, obydlí jejich prohlédávali a ty, kdož při tvrdošíjném přidržování se otecké víry byli dopadeni, vězením opatrovali.

Kromě příkazů vrchností prohlášených, vydávali jezuisté i svá nařízení, aby poddaný lid účastňoval se procesí a poutí, aby přistupoval ke zpovědi a přijímání pod jednou — a kdo poslušni nebyli, upadali v podezření a byli pronásledováni.

To vše konáno bylo z návodů Říma a jeho děvečky Vídně — to vše páčáno bylo proti příkazům božím na bezbranném, nevinném lidu přísně, bez milosti, bez slitování a milosrdenství!

* * *

V sobotu po svaté památce mistra Jana Husi roku 1629 byly po městě Jičíně rozšířeny překvapující zprávy. Známi, kteří se z rána nahodile setkávali, vypravovali si důvěrně, že někdo přede dnem tajně otevřel malou branku městskou a propustil celou řadu mužů, žen a dětí, a že pak panští rejthari tryskem za uprchlíky vyjeli jich stíhat. Zprávy tyto byly později rozšířeny o zprávu další, že časně z rána přivedli rejthari Kyselu, panského hajného ze Střelče spoutaného a že ho vsadili do městské věže.

Zprávy tyto polekaly zejména tajné vyznavače kalicha, jimž Kysela dobře byl znám pro svou věrnost a spolehlivost i pro svou rozvahu a opatrnost. Zarmoutily zejména příbuzné a přátele uprchnuvších souvěrců, poněvadž ti to věděli, že útek připravován byl pomocí hajného Kysely a poněvadž z jeho zatčení soudili, že utečenci byli stíháni a dokonce snad dopadeni. Obávali se o osud svých přátel zvěděvše od lidí, kteří náhodou byli svědky výjevu, že v čele rejtharů jel sám pan hejtman panství Matyášovský z Matyášovic a že odevzdává zajatého hajného věznému Adamu Holubovi nařídil,

pokrok, a stát stejně má spoléhat na sebe a svou vnitřní hodnotu. Právě světová válka a pád habsburské, romanovské a hohenzollernské říše jest naučením, **jak spojení státu s církví se nakonec neosvědčilo.**

President Coolidge a zbrojení. Novinami prošla zpráva, že americký president Coolidge by nesvolil k projektovanému zvýšení *nošnosti děl* i kdyby kongres povolil potřebný k tomu náklad. Takových individualit bude zapotřebí více!

Milostivé léto 1925. Jakési jubilejní komité se obrací v klerikálních denících na římské katolíky s výzvou k hojněmu přihlašování se k hromadným poutem do Říma. Prý: „Pojďme se do Říma přesvědčit, že ta naše matka (církev) jest čistá (!), slavná a mocná, a že nás neobyčejně něžnou láskou objímá.“ Je to prý nutno i proto, aby celý svět viděl, že „národ náš zůstal katolickým ve svých nejlepších synech (!) Celý výlet, ač drahý, bude stát za to. Vždyť se nabízí: „mimo odpuštění hříchů všem i odpuštění trestů časných, plnomocné odpustky: jimi mohou býti *zlikvidovány* (doslovně tak!) všechny dluhy u Boha.“ Žádný humbug, vše zaručeno, poněvadž za správné „zlikvidování“ všech hříchů „se staví církev celou svou autoritou, jakou požívá u Boha, iako jeho neposkvrněná nevěsta.“ — Jaká to nestoudnost a spekulace!!

Ekumenický sněm všech pravoslavných církví se má konati o pravoslavných letnicích přštího roku v Jeruzalémě. Jak známo, podnět ke svolání tohoto sněmu dala r. 1922 srbská pravoslavná církev, která také při tom vyslovila přání, aby tento sněm se konal v Niši. Většina však pravoslavných církví postavila se proti Niši a navrhla Jeruzalém. Nyní synod srbské pravoslavné církve rozhodl, že obešle tento sněm, na němž má se jednati o *sblížení pravoslavné církve s anglikánskou* ale jen s podmínkou, že sněmu se zúčastní ruský patriarcha Tichon. — Uveřejňujeme tuto zprávu proto, aby naše veřejnost porozuměla nedávné lokálce deníků o cestě pravosl. biskupa Gorazda do Bělehradu a jeho projevu v tomto směru, kterému ČTK byla ochotna přikládati bůhví jaký dosah. . . .

Jan Jiskra z Brandýsa byl katolík. Lidový a zvláště ľudovecký tisk zalíbil si v poslední době v hanobení či aspoň *snizování české práce na Slovensku v době husitské* a v jejím líčení jako násilné vojenské diktatury. Není snad zanedbanější doby našich dějin než české působení na Slovensku v době husitské. Důkazem toho může býti zvláště obecná představa, že *slavný hejtman český Jiskra z Brandýsa byl husita*. Starší literatura považovala ho za katolíka, od let osmdesátých však ujmá se pojetí opáčné, ač nebylo nikdy nikým vážně odůvodněno. Dnes možno je definitivně pochovati a dáti důvodně za pravdu staršímu názoru, uchovanému ostatně správně předním znalcem slovenským Jul. Bottem. V korespondenci E. Silvia, vydávané vídeňskou akademií, otiskl 1909 R. Wolkan list habsburského kancléře K. Šlika z r. 1443 (Fontes rer. austr. 67, 43), kde tento nejlépe informovaný státník zcela jasně jmenuje Jiskru, jemuž nedávno svěřila jeho paní, královna Alžběta Habsburská, ochranu „Horních Uher“, katolíkem. Chce-li lidový i ľudový tisk ostouzet Jiskru jako loupežníka, ať jen, prosím, nezapomene této důležité okolnosti, zjištěné nade vši pochybnost a zapsané nad to mužem, jenž po letech dosáhl tiary, E. Silviem, pozdějším papežem Piem II., který byl tenkrát úředníkem habsburského kancléře. (F. M. Bartoš v „K. J.“)

Ostuda s kalendáři je letos, zdá se, skoro všeobecná. Minule jsme poukázali na onu trapnou skutečnost u „Práva Lidu“ a dnes máme za povinnost upozorniti, že stejně, ba horší nedbalosti se dopustilo „**České Slovo**“, které v novoročním kalendáři zná svátek Jana Nepomuckého a 6. července má Isaiáše... Tam, jakož i v kalendáři *agrárních podniků* z Hyberské ulice svátek Mistra Jana *vypadl úplně*... Ostuda tedy dokonala! Takový je náš antiklerikalismus **v praksi**. („Č. Sl.“ se 3. t. m. omluvilo a dá kalendář náhradní.)

První pokus o Husův pomník. Již v dvacátých letech minulého století se vynořila mezi předními osobnostmi kostnickými myšlenka, aby bylo místo smrti Husovy označeno památníkem. Lékař dr. Brauneegger pátral po místě upálení Husova a zvláštním spiskem se snažil dokázati, že popravitiště bylo na místě, kde později byl vystaven kapucínský klášter, zbořený z ohledů opevňovacích r. 1647; bylo to mínění mylné. Ale kostnický purkmistr dr. Burkart jal se pro pomník na onom místě pracovati, až se ustavilo v Kostnici komité, jež vydalo nadšené provolání r. 1834. Svobodomyslní mužové pozdravili provolání souhlasem, na příklad známý historik Rotteck odepsal, že jde o čestný pomník pro mučedníky a zároveň o sloup hanby pro jejich katy a tím i o soud nade všemi činiteli moci, naplněnými stejně katovským smýšlením. Docela jiné osudy mělo provolání v Čechách. Výbor, o poměrech v Rakousku naprosto neinformovaný, poslal je na místa nejpopulárnější k tomu, aby tuto akci zahájila: magistrátům města Prahy, Tábora, Husince a tázal se, jak by se zachovali k té myšlence. Dopisy došly. Magistrát předložil jej vysokému presidiu zemskému zur weiteren Verfügung a byl poučen, že se vůbec nesmí dáti odpověď. Husinečtí rovněž dopis odvedli na vrchnostenský úřad do Vimperku, odtud poslán guberniu a tím do Vídně. I oni byli poučeni, aby se neodvážili odpovídati, a pak nastala diplomatická korespondence mezi Metternichem a vládou badenskou. Věc prohlášena byla za politickou; peníze prý dlužno sbírat na jiné účely, než na úmysl beztoho neslušný a urážlivý, postaviti pomník nepříteli církve. Purkmistr kostnický dr. Huetlin vrchnosti badenskou přísně pokárán, jakže se mohl toho odvážiti, nemaje napřed povolení rakouských úřadů. Odpověděl mužně, že psal jako soukromník pouhý dotaz, že jde o smytí staré hanby kostnické, a dovolával se velikosti obou hrdinů náboženských i zájmu cestujících, zvláště Angličanů a Čechů. Vláda rozhodla, že má prozatím zanechat všeho, co ke zřízení pomníku směřuje. Výbor prozatím nemohl úmyslu svého uskutečniti, neřku-li s pomocí českých měst, která, neznaje poměrů, vyzýval až nayne. Pomník byl zbudován o mnoho později, ale pak na místě správném, na tak zv. Brühl, které zjistil v 40. letech kostnický dějepisec Eisel-ein; tam od r. 1862 putují věrní Čechové. (Kraus, Husitství v literatuře devatenáctého století.)

Římské „křesťanství“ ze kterého nezůstalo Kristovým ani zbla je pěkně znázorněno článkem „O brodu“ o římských slavnostech, kde čteme: „Ve svátek nanebevstoupení Páně konala se vzácná slavnost na památku toho, že lid římský již po 1400 let uctívá Santa Maria in Portico. Starobylý obraz Matky Páně, před nímž lid římský v trudných dobách prosíval o ochranu, byl v triumfálním průvodu nesen do chrámu svatopetrského. Mezi davý jako v těsných březích proudil průvod sestávající hlavně z mužů za zpěvu velebného Magnificat. Členové slavnostního komitétu a „Esploratori Cattolici“ v nápadných uniformách uvolňovali průvodu cestu a dbali o pořádek. Průvod nebylo lze přehlédnouti, i když se na Korsu do délky a šířky rozvinul, jen z dálky bylo občas slyšeti říznou hudbu kapely, jež šla v předu. Uprostřed průvodu byla nesena velká „Campana“ z pestré látky, představující kupoli svatopetrskou, a za ní mezi biskupy v mitrách nesli 4 jáhnové obraz Madony. V lidu to bouřilo. Římanům procesí není vzácností, ale Madonna in Portico dovede je poutati po celé hodiny. Průvod se ubíral přes Tiberu skrze Borgo Nuovo na nejkrásnější náměstí světa před velechrámem svatopetrským. Tam tísnily se davý zvláště na schodišti, tisíce očí upíralo se k místu jednomu, k Madonně, a ty oči jakoby volaly a prosily: K tobě voláme vyhnání synové Evy, k tobě vzdycháme, lkáme a plačeme v tomto slzavém údolí. I protož, orodovnice naše, obrát k nám své milosrdné oči.“ Průvod vcházel špalírem fašistické milice (!) do chrámu, kde u vnitřního vchodu Madonnu uvítal kardinál Merry del Val ve velkém ornátě s jinými kardinály. Klenbami chrámovými nesla se melodie mariánské písně s refrenem: „Ave, ave, ave Maria.“ Jako vlny rozlíl

se průvod velechrámem a vzrušení dostupovalo vrcholného napjetí, když obraz Madonny byl vnesen do chrámu a když konečně před Konfessí byl postaven na připravený oltář, propuklo v bouřlivý jásot a *dlouho trvajícím potlesk*, při čemž les praporů a standard se skláněl k pozdravu.“ — Konečně — také náboženství...

O Mariavitech, polské to náboženské společnosti, píše V. Mičan v knížce „Česká emigrace v Polsku a na Volyni“ v referátu o návštěvě L o d ů e takto: „Za pochůzky městem zastavil se br. Mičan i v chrámě církve mariavitů, kteří odtrhli se od církve katolické, jelikož se domnívali, že tato církev vzdává poměrně malou (?) úctu Panně Marii. V r. 1896 bylo mezi některými polskými katolickými bohoslovci v Ruském Polsku hnutí, které zavrhovalo příliš světský způsob života polského duchovenstva. Ani ti, co v hnutí toto byli zasvěceni, netušili, co z tohoto hnutí povstane. Organizátorem tohoto hnutí byla — žena, paní Kozłowska, majitelka dílny na církevní řízy a jiné kostelní potřeby v Plocku. Dělnice u ní zaměstnané, počtem as 40 žily způsobem klášterním, nebyly však k tomu nijak vázány, a mohly, kdykoliv by jim libo bylo, vystoupiti. Pod vedením paní Kozłowské se stoupenci tohoto hnutí sdružili a v čelo jich se postavili budoucí mariavitští kněží. K návrhu mariavitského kněze Tulaby byl přijat pro mariavity „kodex života sv. Františka“, t. j. život podle evangelia a desíti příkázání božích. Mariavité ponechali v platnosti kněžské bezženství, a ustanovení o coelibátu zostřili ještě tím, že dokonce zakázali svým kněžím užívati ženské posluhy (kuchařky). Naproti tomu zavedli stálý plat duchovenstva, obmezili ženskou zpověď a nedovolili politiku kněžstva. Brzy přidali nový článek — zřekli se papeže. Za představitele svého zvolili si pana Kowalského, který řídil celé hnutí. Za vyhlášené ruskou vládou náboženské svobody vyvíjeli horlivou činnost. Střediskem jich byla města Plock a Lodž. S počátku bylo mariavitských kněží na 80, věřících pak kolem 100.000. Chrám mariavitů v Lodži jest bez lavic, pouze u dvou sloupů chrámových jsou lavice as pro tři osoby a po stranách chrámu jsou podélné lavice. Tyto lavice jsou asi jen pro lidi neduživé a staré, jinak celá pobožnost se musí buď překlečet neb přestát. Právě bylo v chrámě několik lidí. Klečeli na zemi, zírajíce na oltář, jenž představoval velký kříž, as 5 m vysoký, kolem něhož byly po každé straně as 2 metry vysoké voskovice, v pozadí pak na stěně byl obraz černé Panny Marie. Kolem oltáře byla zahrádka, ze které po pravé straně nepatrně vyčnívala malá kazatelna. Jiných obrazů v chrámě nebylo. Okna byla bílá, v hořejší části modře vykládána. Kněz v bílém rouchu, mladý ještě muž, tiše u oltáře se modlil. Jeden ze dvou přítomných mužů, starší, práci sedřený, v botech roztrhaných, očima ztrnulýma hleděl na kříž, a zpěvavým hlasem stále opakoval: *Ślodkaie serce Jezusowe, ślodkaie serce Maryi*... Ruce měl křečovitě sepiaté, poněkud povyzdvižené... Ku konci — snad již dechu neměl — vyřázel tyto dvě věty tak vášnivě ze sebe, až celým tělem šklubal. A po dlouhém klečení vstav, zapotácel se... Ostatní tiše se modlili... Či tiše tatáž slova stále opakovali? I ženy byly chatrně oblečené, a jak oděv, tak i obuv prozrazovaly bídu. Mariavité slují velkou obětavostí. Neměli na počátku kostelů, a jaká by byla pro ně pobožnost bez kostela? A proto zejména nábožně zanícené ženy odtrhly si od úst i sousto chleba a vše věnovaly na kostel, aby obřad Panny

Marije mohl mít svůj stánek. Hlava církve byla prý vysvěcena starokatolickým biskupem z Holandska. V posledních letech vznikly mezi faráři mariavitskými spory osobní, které byly vyrovnávány před světským soudem — tím církev mariavitů velice utrpěla. Řím v Polsku jáás, že se církev tato rozpadá.

Vláda tmy na Slovensku je krásně dokumentována společným pastýřským listem slovenských římských biskupů. Faráři jej předčítali pokorným Slovákům z kazatelen... Zapovídá se tam pod pohružkou odepření církevního pohřbu a svátostí být členy jakéhokoliv „protikřesťanského“ spolku či sdružení, ba je *přísně zakazováno dáti při volbách hlás jiné straně než ľudové.* — Takového matení pojmů náboženských s příkazy církevnícko-klerikálními zde přeci ještě nebylo... Takhle tedy slovenští římské biskupové zahájili *kulturní boj*. Odporného tohoto projevu si všiml všecílen pokrokový tisk a po zásluze jej odsoudil.

Nakladatelova zpověď. Nakladatel Bedřich Kočí, typická postava mezi nakladateli, otiskuje v prosincovém čísle „Vyššího Národa“ článek, plný upřímného a otevřeného vyznání: „Co jsem poznal, když jsem se stal abstinentem“. L.č. jak se především stal abstinentem. Alkoholikem nebyl, ale přece denně asi dvě skleničky vína a večer dvě sklenice piva pil. Přišel 21. prosinec 1918, den příjezdu presidenta Masaryka do osvořené vlasti. Kočí přemýšlel o jeho práci, o jeho zásluhách; „tu jsem si řekl, že i já něčím tohoto velkého člověka musím uctít, že i já musím pro něho přinést nějakou obět.“ A od toho dne vzdal se jakéhokoliv požitku alkoholu i v sebe menší dávce. A cítil se svěží, čilý. Ještě později přestal kouřit. Blahodárné účinky se dostavily. Těsně i duševní. „Stal jsem se dokonce kazatelem lepšího života, šířitelem lásky křesťanské a v mém závodě mě provázal úspěch za úspěchem, protože přicházejí mi samé myšlenky čisté bez hmotarství, směřující jenom k dobru bližních, a proto takový úspěch.“

Poděkování. Br. Procházka z Bohutína děkuje všem — radám starších i jednotlivcům — kteří dary naturálními i peněžními jeho rodině přispěli v neštěstí, jež je stihlo.

Poděkování. Bratřím a sestrám ČČS v Praze VIII. děkuji za první pomoc, kterou mi poskytla penězem 1000 Kč doručeným bratrem předsedou rady starších. Je to dar veliký v mém neštěstí, které mne postihlo. Dravý plamen nezačal z mé úrody nic a Vy jste svým darem, který vám nebudu nikdy moci oplatit přišli mně vstříc. Děkuji vám všem a volám „Zaplať Bůh“.

Josef Jermář.

Zprávy o našich výročních oslavách (koncert a pod.) jakož i podrobný referát o slavnostech zřizování našich prvních biskupů a svěcení prvních duchovních příště. Závěrka listu byla před 6. lednem.

Literatura.

Vojta Beneš: „Věčné prameny“ („Volná Myšlenka“, cena 15 Kč; možno objednat v Družstvu). Známy pracovník zahraniční revoluce, dnešní zemský insp. Vojta Beneš nemohl dát lepší odpovědi na nesčíslné útoky klerikálů proti jeho osobě, než právě touto knížkou. „Věčnými prameny“ jsou mu city vroucího vlastenectví a lásky k mateřské zemi, které nalézal u našich zámořských krajanů, malých a nejmenších lidí, kdy křížem krážem projížděl americkou pevninou, aby burcoval, poučoval, vysvětloval a mobilisoval všechny pomocné zdroje. A nutno opravdu přiznati, že autoru se podařilo zachytiti některé ony projevy ryzí, nezištné oddanosti k malé, rakpouskou pěstí dehtané vlasti tak bezprostředně a vřele, že knihu radostně doporučujeme všem. Je v pra-

vém slova smyslu krásná. A ony smutné zjevy nepochopení, kterým odpálcela americkým legionářům naše hloupá, zkostnatělá byrokracie a bezcitní zaměstnavatelé? I o těch nutno čísti a nutno se nad nimi s Benešem rozhorlovati, poněvadž té hanby mohla být naše vlast ušetřena, kdyby byli povolání činitelé měli srdce a mozek. Nebo aspoň jedno z obojího.

Blůzy - Šaty - Pláště

Velkovýroba

B. Hanz, Praha I., Husova 19.

Sestrám pět procent slevy.

Konkurs.

Rada starších církve československé v Brně obsadí místo

duchovního správce, s působností v místě a přiřazených obcích. Podmínky dle dohodnutí.

Nabídky do 31. ledna 1925 přijímá **Rada starších ČČS v Brně, Dominikánské nám. čís. 1.**

Krásná knihovna

jest nejlepší ozdobou Vašeho bytu a cennou památkou pro Váš život a proto obraťte se na firmu **VILK A KARÁSEK, Praha I., Melantrichova 17,** telefon 237, které Vás vkusnou a levnou vazbou mile překvapí.

ASTMA, astmatické záchvaty

podarilo se mně úplně omeziti a téměř úplně vyléčiti po pětiletém utrpení, takže úplně zmizely. Levné, příjemné a naprosto jisté léčení, žádné jedy, žádné injekce. Postup, jak jsem si počínal a tím způsobem poradiv, i desítky těžkých astmatiků zachránil před utrpením, vyléčil jsem v brožurce, kterou zasílám za náhradu tiskových výloh a pošlov. Kč 3.— ve známkách. Adresa: **JOSEF RAK, em. řed. Jevíčko, Morava.**

Příležitostné dárky

veškeré toaletní potřeby, mýdla, voňavky, pudry, hřebeny, kartáče všeho druhu, pomůcky ku holení, rozprašovače a toaletní soupravy nabízí

Al. Trefný, parfumerie,

Praha II., Myslíkova ulice 25.

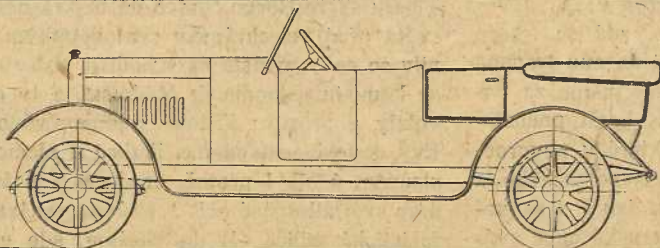
Sklad francouzské parfumerie.

Ing. A. M. Havel, Praha II., Havlíčkovo nám. číslo 24.

projektuje veškeré

stavby pozemní.

Porady ve věcech stavebních.

Sňatky.

Křtiny.

Autodoprava osobní

Ant. Svoboda

Karlín, Vinohradská 17.

Telefon 4945.

Pohřby.

Plesy.

Stavební státní losy

za hotové i na mírné měsíční splátky. Hlav. výhra Kč 1.000.000. - Tah 1. února a 1. srpna. V. Hrabánek a spol., bank. závod, Praha II., Václ. n. 56 (Na Košíku).

Klubovky,

patentní pohovky a křesla k rozložení pro lůžka v prvotřídním provedení.

Jediná speciální výroba toho druhu

F. Walner, čalounictví, Praha II., Smečky 8-10.

Varhany a harmonia

vyrábí a v nejlevnějších cenách dodává firma **Václav Poláček, Rychnov n. Kn.** Elektrická čerpadla vzduchu pro varhany. — Rozpočty a návrhy na požádání. — **Doporučení:** Pan V. Poláček, stav. varhan v Rychnově n. K. provedl nám 10rejstříkové varhany pneumatické k naší plné spokojenosti za cenu opravdu mírnou, pročež jej br. radám st. doporučujeme. Za radu starších ČČS v Holohlavech, Č. Brebis, farář, t. č. jednatel.

Varhany

Harmonia — Piana — Píšťaly

dodá nejstarší česká továrna, roku 1859 založená

JOSEF MELZER,

pozor: (dříve otec Antonin Melzer)

KUTNÁ HORA.

Elektrická čerpadla vzduchu k varhanám a harmoniím. Žádejte návrhy a rozpočty.

ÚSTR. TOPENÍ A VĚTRÁNÍ

všech soustav provádí odborně:

ING. V. NĚMEC,

Praha V., Břehová ulice č. 3.

Telefon: 30.216.

JOSEF KOTYZA

SOCHAŘAŘEZBÁŘ

PRAHA III * LUŽICKÁ III